

ŞEHİR (KENT) PLANCISI

TANIM

Planlı gelişmenin sağlanması için, yerleşmelerin değişiminde etkili olabilecek mekansal, sosyal, demografik, ekonomik ve teknik verilerle estetik, kültürel, tarihi, doğal/ekolojik etmenleri birlikte değerlendirerek geleceğe yönelik, karar vericilere alternatif öneriler oluşturan ve bunların uygulanmasında görev alan kişidir.

A- GÖREVLER

İş süreçlerinde, iş sağlığı ve güvenliği kurallarına, çevre koruma düzenlemelerine, mesleğin verimlilik ve kalite gerekliliklerine uygun olarak;

- İş organizasyonu yapar,
- Şehirde konutlarla, endüstri, ticaret, eğitim, sağlık vb. hizmetler için gerekli alanlarının nerelerde ayrılacağına ve nasıl kullanacağına, binaların nerelere, hangi yoğunlukta yerleştirileceğine karar verir ve bu kararın uygulanmasıyla ilgilenir,
- Arazi yapısını, içinde yaşayan insanların yaş, eğitim, meslek, gelir düzeyi açısından durumlarını dikkate alarak şehrin gelecekte nasıl gelişeceğine ilişkin tahminlerde bulunur,
- Endüstri ve yerleşim bölgelerini geçici olarak belirler,
- Yerleşim alanı için ayrıntılı bilgi paftaları hazırlar,
- Önceden yaptığı hesaplamalara, saha üzerinde yaptığı ölçümlemelere göre plan taslaklarını çizer,
- Yetkililerden oluşan kurula plan taslağını sunar, kabul edilen planı teknik resamlara çizdirir ve kontrol eder,
- Yapılacak değişiklikleri yansıtan planlar hazırlar,
- Şehir nüfusuyla ilgili bilgileri ve geçici plan raporlarını göz önüne alarak, şehrin gelişme durumuyla ilgili hesaplamalar yapar,
- Şehirlerin gelişmesi için gerekli mekan düzenlemesini, estetik ve sosyo-ekonomik yapıyı da dikkate alarak en uygun ve ekonomik biçimde oluşturmaya çalışır.
- Mesleki gelişim faaliyetlerinde bulunur.

KULLANILAN ARAÇ GEREÇ VE EKİPMAN

- Şablonlar,
- Astrolon (kırılmaz, yanmaz, planların üzerine çizildiği plastik bir madde),
- Bilgisayar,
- Yazılım programları,
- Çizim ve kırtasiye malzemeleri (T cetveli, rapido, boya kalemleri, aydinger vb.).

ŞEHİR (KENT) PLANCISI

B- MESLEĞİN GEREKTİRDİĞİ GENEL ÖZELLİKLER

Şehir plancısı olmak isteyenlerin;

- Tasarım ve çizim yapma yeteneğine sahip,
- Şekil ve uzay ilişkilerini görebilen,
- El ve gözlerini eşgüdümle kullanabilen,
- İnceleme-araştırma merakı olan, farklı ekonomik, sosyal, kültürel, fiziki değişimlerin karşısında analiz ve sentez yapabilen,
- İnsanlarla iyi diyalog kurabilen, ekip çalışması yapabilen,
- İletişim becerileri güçlü,
- Kentsel sorunlara duyarlı ve bu sorunlara yönelik çözümler üretebilecek, yöntem geliştirme becerisi olan,
- Seyahat etmekten hoşlanan kişiler olması gerekir.

C- ÇALIŞMA ORTAMI VE KOŞULLARI

Şehir plancısı büroda çalıştığı gibi kent ve kırsal alanlarda arazi çalışmaları da yapmaktadır. Çeşitli incelemeler için seyahat etmesi gerekebilir. Zaman zaman ekip çalışması yapar. Çalışmaları sırasında jeoloji, harita, çevre ve inşaat mühendisleriyle, mimarlarla, teknik ressam, topograf, istatistikçi, sosyolog gibi meslek elemanlarıyla iletişim halindedir. Ayrıca yapılan projenin niteliğine göre belediye başkanı, belediye meclis üyeleri, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, İller Bankası, Devlet Su İşleri ve diğer bakanlıkların merkez ve taşra teşkilatları ile irtibat kurar.

ŞEHİR (KENT) PLANCISI

D- MESLEK EĞİTİMİ

MESLEK EĞİTİMİNİN VERİLDİĞİ YERLER

Mesleğin Eğitimi belirtilen üniversitelerin “Şehir ve Bölge Planlama” bölümlerinde verilmektedir.

MESLEK EĞİTİMİNE GİRİŞ KOŞULLARI

Mesleğin eğitime başlayabilmek için;

- Lise veya dengi okul mezunu olmak,
- YKS (Yüksek Öğretim Kurumları Sınavı) kılavuzunda belirtilen giriş koşullarını taşımak,
- Meslek Yüksekokulları ile Açıköğretim Önlisans Programlarının; Dikey Geçiş Sınavı (DGS) Kılavuzunda belirtilen bölümlerinden mezun olanlar, ÖSYM tarafından açılan Dikey Geçiş Sınavı’nda başarılı oldukları takdirde “Şehir ve Bölge Planlama” lisans programına dikey geçiş yapabilirler.

EĞİTİMİN SÜRESİ VE İÇERİĞİ

Eğitim süresi 4 yıldır. Hazırlık bulunan okullarda ise bu süre 5 yıla çıkmaktadır. Eğitim süresince; Mimari Tasarıma Giriş, Şehircilik Tarihi, Plancılar İçin İstatistiksel Yöntemler, Plancılar ve Tasarımcılar İçin Ekonomi, Coğrafi Bilgi Sistemlerine Giriş, Çevresel Konular ve Planlama, Şehirlerde Ulaşım Planlaması, Planlamanın Yasal ve İdari Yönleri, Şehir Altyapı Sistemleri gibi dersler verilmektedir.

Eğitim sırasında iki yıl üst üste kısa süreli staj vardır.

EĞİTİM SONUNDA ALINAN BELGE-DİPLOMA

Mesleki eğitimini tamamlayanlara Lisans Diploması verilir.

ŞEHİR (KENT) PLANCISI

E - ÇALIŞMA ALANLARI VE İŞ BULMA OLANAKLARI

Şehir planlama mesleğinde çalışma alanları, şehir planlama, kentsel sorunların mekansal, sosyal ve ekonomik anlamda saptanmasına yönelik olarak kentsel araştırmalar, kentsel danışmanlık, kentsel işletmecilik ve proje yönetimi alanlarını kapsamaktadır.

Ülkemizde şehir plancıları; İller Bankası, Belediyeler, Çevre, Şehircilik ve İklim Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Toplu Konut İdaresi Başkanlığı gibi kuruluşlarda çalışabilirler.

Ayrıca, özel bürolarda çalışanlar veya kendi adına büro açanlar da bulunmaktadır. Serbest çalışan şehir plancıları İller Bankası tarafından açılan ihaleye girip şehir imar planlarını hazırlama işini alabilirler. Şehir (Kent) plancısı çoğunlukla büyük şehirlerde çalışma imkanı bulmaktadırlar. Ülkemizde özellikle belediyeçilik hizmetlerinin daha bilimsel yürütülmesi, planlamaya gereken önemin verilme zorunluluğu söz konusu mesleğin çalışma olanaklarını artırmada katkı sağlayacaktır.

Bölgeler arası dengesiz yerleşim ve gelişmeler, ulaşım ağındaki problemler, devlet ve özel sektör yatırımlarının sosyal ve fiziksel olarak yarattığı çevre sorunları, olumsuz yer seçimleri kalkınma sürecinde olan ülkemizde şehir planlamanın önemini giderek artırmaktadır. Kentleşen bir ülkede şehir plancısının etkinliği, rolü ve istihdamının bugünkünden daha fazla olması beklenmektedir. Şehir plancılığı mesleğinde yapılan işin sonuçlarından toplumun tamamı (olumlu veya olumsuz) etkilenmektedir. Meslekte yapılan işlerin sonuçları uzun vadede görülür. Çağdaş düşünce ve teknolojiye meydana gelen değişimler şehir plancılığına yeni boyutlar kazandırmaktadır.

ŞEHİR (KENT) PLANCISI

F- EĞİTİM SÜRESİNCE VE EĞİTİM SONRASI KAZANÇ

EĞİTİM SÜRESİNCE

Eğitim süresince bir kazanç sağlanması söz konusu değildir. Eğitimleri süresince Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğünün vermiş olduğu öğrenim kredisi ve yurt hizmetlerinden yararlanabilirler.

Ayrıca, çeşitli resmi ve özel kurum/kuruluşlar tarafından sağlanan burslardan faydalanabilirler.

EĞİTİM SONRASI

Eğitim sonrasında kamu kurumlarında çalışanlar teknik hizmet sınıfının faydalandığı zam ve tazminatlardan yararlanır.

Şehir plancılığı serbest çalışmaya elverişli bir meslektir. Serbest çalışmak için TMMOB Şehir Plancıları Odası'na büro kaydı yaptırmak ve ayrıca Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığından yeterlilik belgesi almak gereklidir. Serbest çalışanlar çizdikleri proje sayısına ve büyüklüğüne göre gelir elde ederler.

ŞEHİR (KENT) PLANCISI

G- MESLEKTE İLERLEME

MESLEKİ EĞİTİMDE İLERLEME

Mezunlar yüksek lisans ve akademik kariyer yapabilirler. Akademik kariyerlerine uygun olarak yükseköğretim kurumlarında araştırma görevlisi, doktor, doçent, profesör gibi unvanlara yükselme olanağına sahiptirler.

İŞ HAYATINDA İLERLEME

Ayrıca meslek hayatındaki deneyim ve tecrübelere bağlı olarak, Belediyeler, Toplu Konut İdaresi, Çevre, Şehircilik ve İklim Bakanlığı, İller Bankası gibi kurumlarda üst düzey yöneticisi olmak mümkündür.

Uzmanlaşma henüz yeterli düzeyde değildir. Ancak, gelişen ihtiyaçlar doğrultusunda bölge, ulaşım, turizm, sanayi, çevre, tarihi çevre vb. konularda meslek içinde doğal uzmanlaşmaya gidilmesi beklenmektedir.

BENZER MESLEKLER

- Harita Mühendisi,
- Peyzaj Mimarı,
- Mimar.

ŞEHİR (KENT) PLANCISI

H-EK BİLGİLER

I-KAYNAKÇA

- Meslek Elemanları,
- Şehir Plancıları Odası,
- A.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi Şehircilik Enstitüsü,
- Gazi Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü,
- Orta Doğu Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü,
- ÖSYM Üniversiteler Yükseköğretim Programları ve Meslekler Rehberi,
- Uluslararası Standart Meslek Sınıflaması, ISCO-08,
- Meslek Danışma Komisyonu (MEDAK) üyesi kuruluşlar.

I- AYRINTILI BİLGİ İÇİN

- İlgili eğitim kurumları,
- <https://kariyerkapisi.cbiko.gov.tr/>
- ÜNİ-VERİ <https://www.cbiko.gov.tr/projeler/uni-veri>
- Türkiye İş Kurumu web sayfası <https://www.iskur.gov.tr>
- Mesleğim Hayatım web sitesi <https://meslegimhayatim.meb.gov.tr/>
- T.C. Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı <http://osym.gov.tr/>
- Bünyesinde “Meslek Bilgi Merkezi” bulunan Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri/Hizmet Merkezleri.

Bu dosya; meslek seçme aşamasında olan gençleri bilgilendirme amaçlı olup, meslek mensupları, işyerleri, mesleğin eğitim yerleri ve meslek odalarından bilgi alınarak oluşturulmuştur.